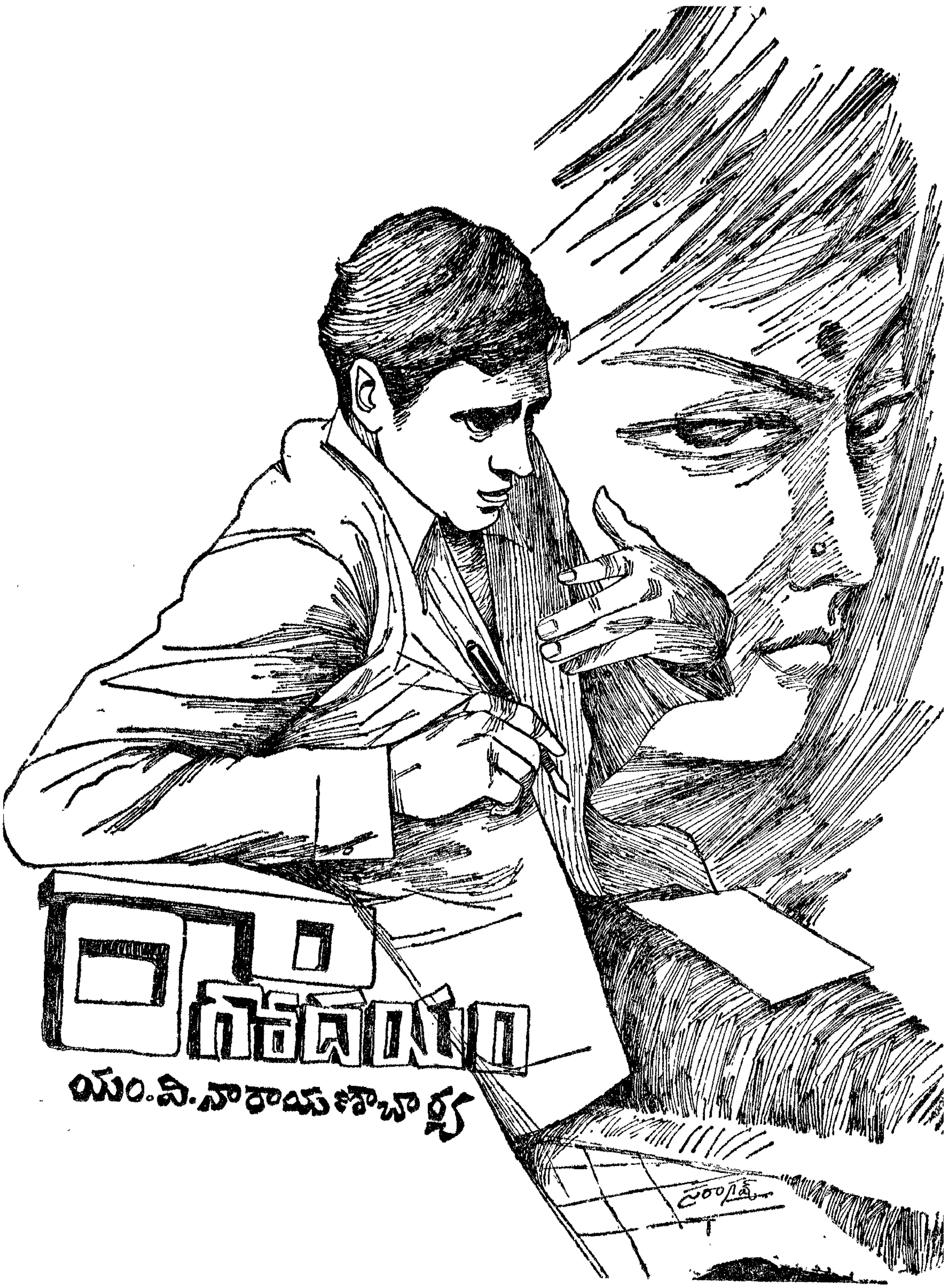

రాగోదయం

యం.వి. నారాయణాచార్య

అప్పుడే 'రూం' లో అడుగు పెట్టిన శంకరం ఆశ్చర్యపోయాడు—రూమంతా జేదీప్యమానంగా వెలిగి పోతోంది. 'టేబిల్ లైట్' లో అమర్చిన నలభై కేండిల్ బల్బే నూరు కేండిల్ బల్బుని మించి వెలుగుతోంది. ఆ లైటు వెలుగులో భాస్కర్ మొహం కూడా ఓ వెలుగు వెలిగేస్తోంది.

''అమ్మ బాబోయ్!! భాస్కర్ భగవద్గీత లాటి దేదో నమిలేస్తున్నాడు!'' గుండెలు గబగబలాడాయి శంకరానికి.

''హాయనా! బాబీ!! నీకీవేళ ఏమ్మైందిరా? హాయిగా మస్తుగా తిని నవ్వుతూ—పేలుతూ తిరుగుతూ ఎప్పుడేనా సరదాగా కాలేజీక్లాసులు 'విజిట్' చేసే కళాశాల విద్యార్థి! —ఇలాగై పోయావేమిట్రోయ్! దేవుడోయ్! '' అన్నాడు శోకాలు వినపాగా.

భాస్కర్ ఉ(ప)లకలేదు. వెనకాలే వెళ్లి రెండు భుజాలూ పట్టుకు ఊపేడు శంకరం.

''ఒరేయ్! ఒరేయ్!!'' అని గావు కేక పెట్టాడు. భాస్కరం తాపీగా పుస్తకంలో ఋర్రని ఒకసారి శంకరం ముఖంవేపు తిప్పి— నిరాశా, నిస్పృహా సర్వజ్ఞతా—సన్యాసి భావం—ఇత్యాదులేవో మిళితం చేసిన బాపతు ఒక 'దృక్కుని' వాడి మొహం మీదికి విసిరేసి ముదిరి పోయిన వేదాంతి 'పోజు'తో ఒక 'విషాదభరిత చిరునవ్వు' ను పారేశాడు. 'హాం' అని కూడా మూలిగాడు—దేవదాసులో హీరో నాగేశ్వర్రావులాగ.

శంకరాని కిప్పుడు నిజంగా గుండె దడ ప్రారంభమయింది.

"విసిరి పారెయ్యమన్నావా?" అని గట్టిగా అరిచేడు.

వాడు వినిపించుకో పోగా తనే గబగబ పది మెట్లు కిందకి దిగి ఉద్వేగాన్ని అణుచుకుని:

"అసలేం జరిగిందో చెప్పరా! నాయనా!" అన్నాడు లాలనగా చుబుకాన్ని స్పృశిస్తూ— ఈలోగా వాణ్ణి మరపించి వెనకనించి పుస్తకాన్ని లాగేశాడు.

భాస్కర్ జేబులో చెయ్యి పెట్టి సిగరెట్ కోసం వెతికాడు. సదరు సిగరెట్టు ఇదివరకే అగ్ని జ్వాలల్లో ఆహుతై శుష్కించి 'ఏష్' ట్రేలో ట్రమ్మగ్గుతూం దన్న విషయాన్ని పసికట్టినవాడై ఏష్ట్రేని బోర్లించి జీర్ణ వదనయైన ఆ సిగరెట్‌నే వెలిగించి

"నేనిక సన్యాసుల్లో కలసి పోతారా శంకర్" అన్నాడు బాధగా.

"ఒరే వాన్నా! నేనింకా బ్రతికే ఉన్నా(నా ! అసలేం జరిగిందిరా?" అన్నాడు శంకర్— గుమ్మడి డైలాగునీ పోజునీ కూడా ఎరువు తెచ్చుకుంటూ.

"ఏం చెప్పమన్నావ్‌రా! మా మావయ్య..."

"తన కూతుర్నివ్వనని గాని అన్నాడా" అన్నాడు నీరుకారి పోతూ...

"కాదురా!ఇస్తానంటున్నాడ్రా" అన్నాడు భాస్కర్.

"నిక్షేపంలా చేసుకోరా! " ఎగిరి గంతేశాడు శంకర్.

"అది కాదురా......"

"అదీ కాదు— ఏదీ కాదు 'యస్' అని రాసి పారెయ్!" అన్నాడు రెట్టించిన ఉత్సాహంతో.

"ఒరేయ్ నాయనా!... మా మావయ్య కూతురు బొత్తిగా ఏనుగ్గున్నలాగుంటుందిరా" బిక్క మొహం వేసుకుని చెప్పలేక చెప్పలేక చెప్పాడు భాస్కర్.

ఈ దెబ్బతో శంకరం నీరు కారిపోయాడు.

అవును!——— చూస్తూ చూస్తూ—అలాటి పిల్లని చేసుకోమని తను మాత్రం ఎలా సలహా ఇవ్వ గలడు?

"ఫలానా కారణంగా నా కిష్టం లేదని రాసి పారెయ్" అన్నాడు ఫైనల్‌గా.

"అబ్బే అదేం లాభం లేదురా! మావయ్య నూరు కున్నా.... మా నాన్న .." నాన్న రూపం మెదిలే సరికి శరీరం వణకడం ప్రారంభించింది భాస్కరానికి.

శంకరం బుర్ర మొద్దెక్కి పోయింది. జేబులు తడివి సిగరెట్ పాకెట్ పైకి తీశాడు. తనోటి వెలిగించి భాస్కర్ నోట్లో ఒకటి ఉంచాడు. మూడు న్నర సిగ్రెట్లు తగలేశాక ఓ ఐడియా లీలగా స్ఫురించింది శంకరానికి. మరో రెండు తగలెయ్యగా దానికి ముక్కూ మొహం రూపం ఏర్పడింది. దాన్ని భాస్కరానికి వివరించాడు. భాస్కరానికి కూడా నచ్చినట్టే ఉంది. కాని—మామయ్య—నాన్న గుర్తు కొచ్చినప్పుడల్లా గుండెలు దడదడలాడుతున్నట్టే అనిపిస్తోంది.

శంకరం సలహా ప్రకారం భాస్కర్ తన ఊహా సుందరి పేర ఘాటైన ప్రేమ లేఖ వ్రాశాడు. అందులో వాళ్ల మామయ్య కూతుర్ని దారుణంగా హేళన చేస్తూ వ్రాశాడు. ప్రేమ లేఖను కవర్లో ఉంచి శంకరం చెప్పిన ప్రకారం కవరు మీద మావయ్య ఎడ్రస్ రాసి పోస్టు చేశాడు. చేశాడే కాని ఏం కొంప మునుగుతుందో అని భయపడుతూనే ఉన్నాడు.

గుమ్మంలో పడింది.

శంకర్—భాస్కర్, మంచి నీళ్లూ విసినికర్రా దగ్గిరెట్టుకుని— ఇష్టదేవతా ప్రార్థనా ఇత్యాదులు ముగించి గుడికి తోలే మేక పోతుల్లా బెదురుతూ కవరు చించారు. అది వాళ్లనుకున్నట్టు గానే— భాస్కర్ మావయ్య రాసిన ఉత్తరం. వాళ్లమ్మాయిని భాస్కరమే చేసుకోవాలనే సిద్ధాంతం ఏమీ లేదని, ఇష్టం లేక పోతే లేదని తిన్నగా రాయక—ఈ డొంక తిరుగుడు దొంగ ఉత్తరాలు రాయవలసిన అవసరం లేదని— తను మరో సమ్మంధం చూసు కుంటున్నాననీ—అభిమానం ఉంటే పెళ్లికి మాత్రం తప్పక రావలసిందనీ సౌమ్యంగా రాశాడు మావయ్య.

భాస్కర్ ఉత్సాహానికి మేరలేక పోయింది. నేల మీద నడవడం మానేశాడు — కాలేజీకి — కాఫీ హోటల్‌కి పార్కులోకి—ఎక్కడికి వడితే అక్కడికి గాలిలోనే ఎగురుతూ వెళ్తున్నాడు.

భాస్కర్‌తోపాటు రోజులూ గాలిలో తేలిపో సాగాయి.

'స్టూడెంట్ ' జన భయంకర—పరీక్షలురానే వచ్చాయి. భాస్కరాన్ని ఇవేమీ అంత బాధించ లేదు. హాయిగా పూల రంగడిలా పేలుతూ గెంతుతూ కాలక్షేపం చేస్తున్నాడు. శంకర్ మాత్రం అహో రాత్రాలు కష్టపడి చదువుతున్నాడు. శంకరానికే మనసుండబట్టక—

"పోనీ గట్టిగా చదవమన్నావేమిట్రా పోనీ చెవులో ఒక ముక్కేనా దూరుతుందేమో!" అన్నాడు.

ఏ కళనున్నాడో ఏమో "సరే" అంటూ దాన కర్ణుడిలా వాడికో వరాన్ని పారేశాడు భాస్కర్.

ముసుగు తన్నిపెట్టి —శంకర్ చదువుతోంటే 'ఊ' 'ఆ' అంటున్నాడు.

మధ్య మధ్య మాత్రం "వీడు చదివే విషయాలు కూడా బాగున్నాయే" అనుకునే వాడు.

ఆ రోజు రిక్షాలో వెడుతూంటే కాబోలు.

"ఏరా శంకర్ ! మన ఇంగ్లీష్ 'నాన్‌డి టెయిల్డ్' పేరేమిట్రా ?" అన్నాడు. అడిగిందే మహా భాగ్యమని శంకరం దానిపేరూ— దాన్నెవరు రాశారో—కథా కమామిషూ వివరంగా చెప్పేడు. 'అనవసర ప్రస్తావన చేశా'వని తిడతాడేమోనని భయపడ్డూనే. భాస్కర్ చిరునవ్వు మాత్రం నవ్వేడు. . . . .

ఆ రోజు భాస్కర్ కాఫీ తాగుతోండగా

"కంగ్రాట్యులేషన్స్‌రా ! బ్రదర్ ! !" అంటూ ఎదర కుర్చీలో కూర్చున్నాడు 'మూర్తి' తన్ని కంగ్రాట్యులేట్ చెయ్యవలసినంత ప్రమాదం ఏం ముంచుకొచ్చిందో అర్థం కాలేదు భాస్కర్‌కి.

"అ దేం టి రా . . . . జిడ్డు మొహం నువ్వూను. రిజల్ట్సొచ్చాయిరా ! !"

భాస్కర్ ఆత్రుతగా పేపర్ తీసుకు తిరగే శాడు. సిగరెట్ కేసులో దాచిన నెంబర్లు పైకితీసి చూస్తున్నాడు. తృప్తిగా వూపిరి వదిలాడు.

"శంకర్ సెకండ్‌క్లాసులో పేసయాడు." సరే ఇంక శారద— అయ్యో ! కనీసం ఫస్టు క్లాసేనా రాలేదే బొత్తిగా సెకండ్‌క్లాసా ?

మరి 'లలిత'— 'సుధ' అయ్యో ఇద్దరూ జోడీగా ఉండి పోయారే ! ! !

పైజామెంట్లు చూస్తున్నాడు. లలితకీ సుధకీ ఓ మంచి ట్యుటోరియల్ కాలేజీ "సజెస్ట్" చేద్దా మనే సదుద్దేశంతో.

"ఓరి చవటా ! ! నీ నెంబర్ చూసుకోవేరా??" ఒళ్లు మండిపోయి పొలికేక వేశాడు మూర్తి.

"నేను పరీక్ష కెళ్లానేమిట్రా !" అని అన లేదు కాని "అన్నట్టు ! నేనూ వెళ్లానుగా !" అన్నట్టుగా చూసి "నా నెంబరెందు కుంటుందిలే" అంటూ మూడో తరగతి బండిని కలియజూశాడు.

"ఒరేయ్ బావీ ! ఇక్కడున్నాద్రోయ్ !" అంటూ థర్డు క్లాసులోంచి తొంగి చూసి వెక్కి రించింది భాస్కర్ నెంబరు.

భాస్కరానికి ఆ పాదమస్తకం చెప్పరానంత చిరాకనిపించింది.

"మరో రెండేళ్లో మూడేళ్లో— సరదాగా కళాశాల్లోనే కాలక్షేపం చేద్దామనుకుంటే ! ! ఇదేమిటి ? ?. . . ఈ ఘోరం ? ? ?" చికాగ్గా పేపర్ని ఉండచుట్టి రోడ్డు మీదికి గిరవాటే శాడు.

" ఏందయ్యా ! వూరి సొమ్మనుదా — అట్లా విసిరేత్తవ్ " గొణుగుక్కుంటూ రోడ్డు మీద పడిన పేపర్ని తెచ్చుకున్నాడు హోటల్ అయ్యర్.

భాస్కర్ విసుక్కున్నది ఈ ఒక్క సందర్భం లోనేకాదు. వాళ్లనాన్న పోస్టల్ డిపార్టుమెంటులో ఉద్యోగానికి అప్లికేషన్ పెట్టమన్నప్పుడూ ఆ ఉద్యోగం వచ్చి దాంట్లో చేరమన్నప్పుడుకూడా ఇలాగే విసుక్కుని నానా అల్లరీ చేశాడు.

ఐదారేళ్లపాటు నించి ఉద్యోగం చేస్తోన్న భాస్కర్‌లో ఎంతో మార్పు వచ్చింది.

" బొత్తిగా నీకు — బుర్ర తక్కువేనోయ్ భాస్కర్ ! " అనే హెడ్ క్లార్కు మాటలు — తనకి శ్వాసక్రియ అంత సహజమై పోయాయి. తనలో చురుకుదనం చచ్చి పోయింది. మెదడు మొద్దుబారి పోయింది.

ఇప్పుడు తన మెదడుని అందమైన విషయాల్ని గురించి ఆలోచించడానికి కాకుండా — కూడికలు కూడ్డానికి — పయాపైసలు లెక్కపెట్టడానికి మాత్రమే ఉపయోగిస్తున్నాడు.

ఒక్క విషయంలో భాస్కర్ మెదడు అద్భు తంగా పని చేస్తోంది. పిల్లి మీద — ఎలక మీద వంక పెట్టి పెళ్లిని మాత్రం దిగ్విజయంగా వాయిదా వేయించ గలుగుతున్నాడు. నాన్న ఎన్నిసార్లు రమ్మన్నా " సెలవు దొరక లేద "ని — " ఆఫీస్ ఇన్‌స్పెక్షన " నీ వంక పెట్టి ఎగ్గొడుతున్నాడు.

భాస్కర్ మామయ్య భాస్కర్‌మీద ఆశ వదులు కుని వేరే సంబంధాల్ని వెతుక్కుంటోన్నా భాస్కర్ నాన్నమాత్రం వాటిని పడ నీయటం లేదు. రెండుమూడు సంబంధాల్ని —

" మా మేనరికానికి పోటీ వస్తారా ? " అంటూ నానా మాటలూ అడి చెడగొట్టేశాడు. ఎంత ప్రయ త్నించినా భాస్కర్ మామయ్య కూతురికి సంబంధాలు దొరకటం మానేశాయి.

భాస్కర్ వాళ్ల నాన్న కళ్ల పడడు — వాళ్ల నాన్న మావయ్య కూతురికి సంబంధాలు రాని య్యడు — మామయ్య ఫలానా కారణంగా నేను

ముగ్గురు వ్యక్తులూ ఈ విష వలయం చుట్టూ తిరగడం తప్ప పరిష్కార మార్గానికి ఎవ్వరూ ..... ప్రయత్నించరు ! ఎవ్వరికీ పరిష్కారం కావలసినట్టు కూడా కనపడదు — కాలం మాత్రం ఇవేవీ తనకి పట్టనట్టు — ఒక్కొక్కరికి జీవితానికి ఒక్కొక్క సంవత్సరాన్ని కలుపుతూ ముందుకి సాగిపోతోంది.

ఆ రోజు భాస్కర్ ఆఫీసు పని మీద హైదరాబాద్ వెళ్లవలసి వచ్చింది. పని పూర్తి చేసుకొని ఊరంతా దిమ్మగా వుండడం చేత 'పబ్లిక్ గార్డెన్స్'కి వెళ్లి ఒకచోట పచ్చికలో చతికిల పడ్డాడు.

రకరకాల దీపాల వెలుగులలో ప్రపంచమంతా అందంగా, ఆహ్లాదకరంగా కనిపిస్తోంది. మరిన్నాళ్లూ ఈ అందం తనకి ఎందుకు కనిపించలేదు ? ......

ఎంతసేపూ మీసాల మోహం — నాలుగు

ఉ౦ గ దయం

గోడలు, బైండు పుస్తకాలూ, అద్దు పేపరూ, పేపరు వెయిటూ, కలం సిరా బుడ్డీ, చిఠాట్టూ, మెమోలూ, ఇన్‌స్పెక్షన్లూ, — — ఇదే తన ప్రపంచం — ఎప్పుడేనా వస్తే తాటకిలా మామయ్య కూతురూ, రావణాసురుళ్లా మామయ్య కల్లోకి వచ్చేవారు.

అందమైన జంటలు, పెళ్లయిన వారూ, కాని వారూ, చెట్టా పట్టా లేసుకుని — ఆనందానికి ఉత్సాహానికి రూపెత్తి వచ్చిన వాళ్లల్లా — స్వేచ్ఛగా — గాల్లో పిట్టల కంటే ఉత్సాహంగా తేలిపోతో — తన జీవితం ఎంత నిస్సారమైనదో — తను చేతులారా తన జీవితాన్ని ఎలా వృథా చేసుకుంటున్నాడో గుర్తుకి తెస్తున్నారు.

తనలోని కోరికల్ని తను అజ్ఞాతంగా ఇన్నాళ్లూ ...... ఇది అసలు ఏతి హీనతా ?? ఎందుకు ఈవిధంగా ఆత్మవంచన చేసుకున్నాడు ?? — — — భయంకరమైన మామయ్య కూతురి రూపం ! ! ! — — —

" అయ్య బాబోయ్ ! ! ! .... " గట్టిగా కళ్లు మూసుకో బోయాడు. అరె ! ఆశ్చర్యంగా వుందే ...... మామయ్య కూతురు కాదు ! ! నవ్వుగా ఏడు మల్లెపూవు లెత్తు రాజకుమారిలా — — — — వెన్నెల్లా నవ్వులూ .... అమృతాన్ని చిందిస్తూ .... ఎవరూ ?? .... ఎవరా అజ్ఞాత సుందరి ? ? ఇన్నాళ్లూ తనలో అజ్ఞాతవాసం ఏర్పరచుకున్నది ? .... జ్ఞాపకాల్ని గతం వేపు ప్రసరింప జేశాడు. . . . . శారద ! ! ..... అవును శారదే ! ! !

తను కాలేజి జనరల్ సెక్రటరీగా వుండగా ..... లేడీస్ జాయింట్ సెక్రటరీగా .... తనతోపాటు అనేకకార్యక్రమాల్ని నిర్వహించిన శారద తనంటే ప్రాణం పెట్టే ...... శారద ! ! ! !

శారద సమక్షంలో తను యుగాల్ని క్షణాలుగా గడిపినట్టనిపించేది.

ఇదే పబ్లిక్ గార్డెన్స్‌లో. ఇదే సమయంలో కూర్చుని — ఒకరి కేసి ఒకరు చూసుకుంటూ..... ఏం మాట్లాడుకోవాలో తెలియక ...... మౌనంగా గంటలు — గంటలు — కాలక్షేపం చేసేవారు.

ఆరోజు .... తను శారదతో ఎన్నో సంగతులు చెప్పాలనుకున్నాడు — ఏమి చెప్పాలో — ఎలా చెప్పాలో ? -- తను శారదని గురించి ఏం ఆలోచిస్తున్నాడో తనకే తెలియని మూగ బాధతో సతమత మౌతున్నాడు .... పోనీ ! శారదే అన్ని అడక్కూడదు ? ... ఏమని ?? ... ఏమనో ! .... తనకే అర్థం కాదు..

" శారదా ??? " అన్నాడు తను.

" ఊ " గోముగా అంది శారద.

" నీతో ఓ ముఖ్యమైన .... "

" ఊ..... చెప్పు భాస్కర్ — ! " గొంతులో వచ్చి పెలకొల్లరు పడ్డట్టయింది. శారదని తను ప్రేమిస్తున్నాడా ! అలాగని అంటే శారద చిన్నబోదు గదా ! . . . .

ఒకవేళ శారద ఒప్పుకుంటే .... నాన్న .... అమ్మ బాబోయ్ — నాన్న ! ! ! .... అందులో తన కులం కాని పిల్లని ! — — వంటింట్లో కుర్చీ పీట మీద నుంచుని వాళ్లమ్మ దూలాన్నించి వేళ్లాడే తాడును మెడకి తగిలించుకో బోతున్న దృశ్యం కనబడే సరికి భయంతో కళ్లు మూసుకున్నాడు భాస్కర్.

"ఊ మాట్లాడవేం భాస్కర్ ! " తియ్యగా — సిద్ధహస్తుడి చేతిలో పలికిన వీణలా అడిగింది శారద.

" అబ్బే ..... రేపు మన సాంస్కృతిక కార్యక్రమానికి జడ్జీగారిని ఆహ్వానిస్తే ఎలాగుంటుం దంటావ్ ! "

పున్నమి చంద్రుడిలా హసిస్తున్న శారద ముఖం మీద మేఘపు పొర పరుచుకున్నట్లయింది.

" ఏకాంతంలో — మధురమైన సాయం సమయంలో, మనసిచ్చిన కన్నె సమీపంలో — నువ్వు మాట్లాడదలుచుకున్న — ముఖ్య విషయం ఇదా ? దౌర్భాగ్యుడా ! ! " అన్నట్టు ముఖం విక్షించింది.

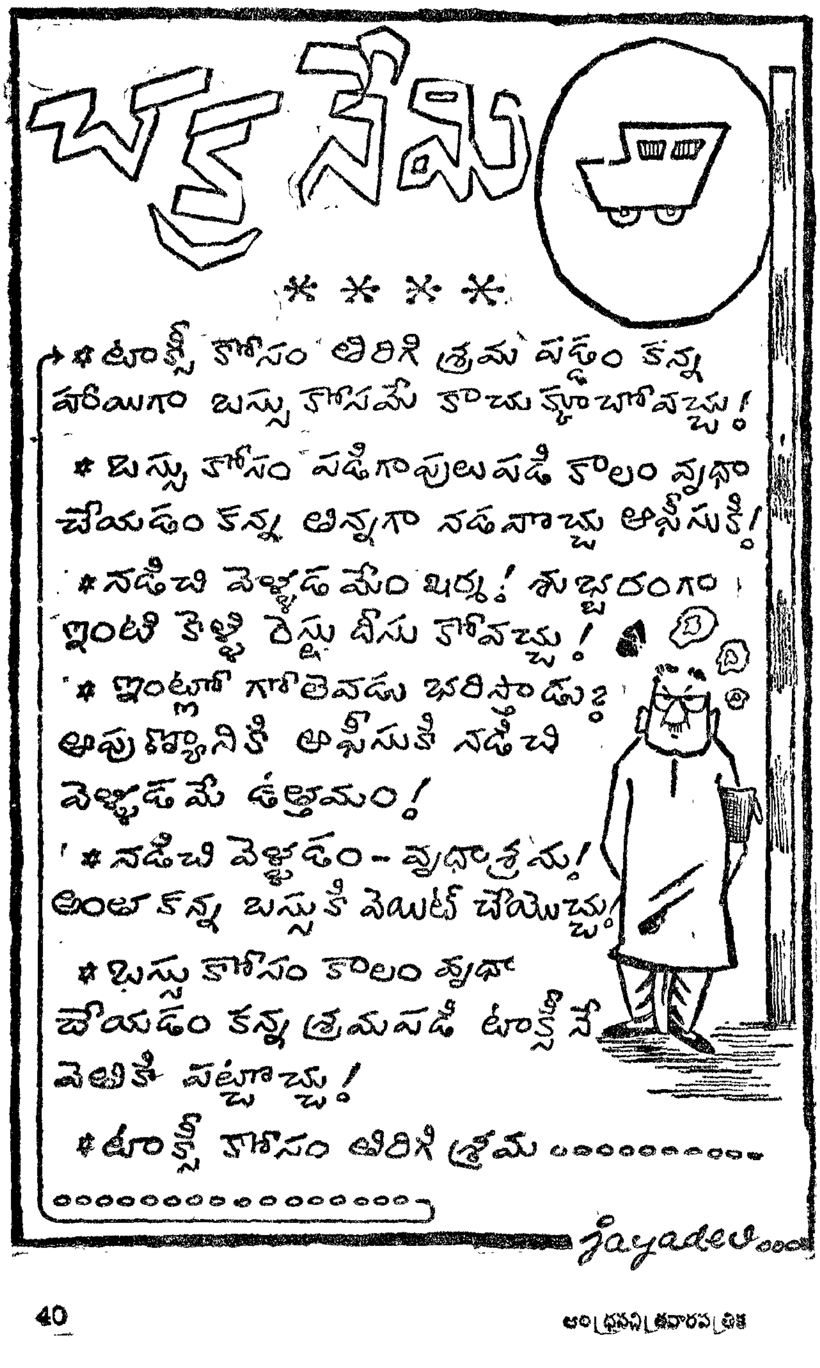

(ఆత్మ వంచన) పేరిట ఇలాటి బంగారపు అవకాశాలు చాలా జార విడిచాడు.

తను మరో కులం అమ్మాయిని చేసుకుంటే తల్లిదండ్రులేదో అయిపోతారనుకున్నాడు. తను పక్కింటి ' మోహన్ ' వేరే కులం అమ్మాయిని చేసుకున్నాడని వాళ్ల (మోహన్) అమ్మా, నాన్నా, కక్ష కడితే — తన తల్లిదండ్రులే వాళ్లకి నచ్చ చెప్పి తండ్రీ కొడుకుల్ని ఏకం చేసిన సంఘటనని తల్చుకుని .... తనెంత కుమిలి పోయాడో ! మోహన్ ధైర్య సాహసాల్ని నాన్న మెచ్చుకుంటోంటే తన చేత కాని తనాన్ని వేలెత్తి చూపిస్తున్నాడనిపించేది— ఈ ఉద్యోగం పుణ్యమా ...... అని తను జీవచ్ఛవమే అయిపోయాడు.

ఈ రోజు తనలో కొత్త భావాలూ, కొత్త వూహలూ పుట్టుకొస్తున్నాయ్! — తను తప్పకుండా శారదను కలుసు కుంటాడు. — తప్పక శారద తనని స్వీకరిస్తుంది. అమ్మా నాన్నా మోహన్ని మెచ్చుకున్నట్టే తన్నీ మెచ్చుకుంటారు. హుషార్‌గా సిగరెట్ ముట్టించి పొగతోపాటు వూహాలల్లేస్తున్నాడు గాలిలో . . . .

'' హల్లో ! బాచీ ! ! '' ఒక పోలికేక .... వెను వెంటనే భుజాలు పట్టుకుని ఒక కుదుపూ — వూహల్లోంచి పబ్లిక్ గార్డెన్స్‌లో పడ్డాడు భాస్కర్.

'' ఎవరు ? ఏమిటి ? ? ఎందుకు ? ? ? '' మూడు ప్రశ్నార్థకాలతో ఉలిక్కిపడి బుర్ర తిప్పి చూశాడు.

''శం..... క....... ర్'' అప్రయత్నంగా భాస్కర్ నోట్లోంచి వెలువడ్డాయి మాటలు.

'' అవున్రా ! నేనే — — ఎప్పుడొచ్చావ్! ఏమిటి కూర్చోవటం ! ! పద ఇంటికి పోదాం ! ! ''

'' అది సరేగాని .... నువ్వేం చేస్తున్నావ్ — ఏమిటి కథ ? '' అన్నాడు భాస్కర్.

'' అబ్బాయ్! నేను శక్రటేరియట్‌లో యు.డి.గా వుంటున్నాను. వయస్సు ఇరవై తొమ్మిది. వివాహం అయింది. నా కిప్పుడు ముగ్గురు పిల్లలు కూడారా ! అహ్ — హ్హ హ్హ '' విరగబడి నవ్వేడు.

'' మరీ విషయం ఎప్పుడూ పేపర్లో పడలేదెందుకురా ? '' అమాయకంగా అడిగాడు భాస్కర్.

'' ఎందుకు పడుతుందిరా ? ? ''

'' అదేరా నీకు ముగ్గురు పిల్లలు పుట్టేరు కదూ ! '' అన్నాడు ' నీకు ' అన్నప్పుడు తన వేలితో శంకర్ గుండెల మీద పొడుస్తూ

'' ఏ చచ్చు విట్టు ఏడిసినట్లే వుంది కాని .... పద .... ఇంటికి '' అంటూ బిబ్బ పట్టుకు లేవదీసి లాక్కెళ్తున్నాడు శంకర్.

"మరి మీ శ్రీమతి. . . . ."

"అదేరా ! మన జాయింట్ శక్రటరి. . . . శారద లేదూ. ఆ అమ్మాయిరా. . . ?" భాస్కర్ చేష్టలుడిగి స్తంభించి పోయాడు. తను రమ్యంగా నిర్మించుకున్న హర్మ్యాన్ని ఒక్క దెబ్బతో నేల మట్టం చేశాడు— శంకర్. బరబరా లాక్కెళ్తుంటే యాంత్రికంగా వెళ్లడం— వాడి మాటల మధ్య "ఊఁ— ఆఁ" అనడం మినహాగా ఏం చెయ్యటం లేదు.

"అదేమిట్రా ? ఆ రోజుల్లో అంత హుషారుగా ఉండేవాడివి ? ఇలా మొద్దులా తయారయావేమిట్రా ?. . . . మీ మావయ్య గాని బలవంతంగా— తన కూతుర్ని— నీ మెళ్లో కట్టేశాడేమిట్రా ?"

"నేను. . . పోస్టల్ డిపార్టుమెంటులో పని చేస్తున్నానురా! ఆఫీసుపని మీద ఈ వూరొచ్చాను. ఇంకా భోం చెయ్యలేదు." ఏం మాట్లాడుతున్నాడో తనకే తెలియడం లేదు.

శంకర్ ఇల్లుచేరేసరి— పిల్లలు ముగ్గురూ కొంప టాపులేపేసేట్టు కేకలేస్తూ అల్లరి చేస్తున్నారు. ఎంత అదృష్టవంతుడు. . . . శంకర్ !

శంకర్‌ని చూస్తూనే పిల్లలు బల్లులతో పాటు గోడలకు అతుక్కు పోయారు.

"ఒరే ! గోపీ ! బాబీ ! రాజూ ! ! మీ బాబాయ్‌రా ! ! రండి ! రండి !" ఉత్సాహంగా పిలిచాడు శంకర్. పిల్లలు ముగ్గురూ బంతుల్లా ఉన్నారు.

"బాబాయ్ ! బాబాయ్" అంటూ చుట్టు ముట్టేశారు.

ప్రియుడు: ఉమా! నువ్వంటే నాకు ప్రాణం! నిన్ను తప్పక పెళ్లి చేసుగుంటా...

ఉమ: నిన్ను నమ్మడంఎలా?

ప్రి: నువ్వూ అదే మాటా? లతా, వసంతా, కూడా అలాగే అన్నారు. ఏం ఆడవాళ్లో...!

కె. రంగారావ్ (కాకరపర్రు)

"శారూ ! ! మా బాచిగాడొచ్చాడు" అని వంటింటికేసి తిరిగి కేకేశాడు.

చేతిలో కాఫీ కప్పులో శారద ప్రవేశించింది. భాస్కర్ ముఖం భూమిలోకి దించుకుని కూర్చున్నాడు.

"ఏం భాస్కర్ ? మమ్మల్ని పూర్తిగా మర్చిపోయినట్టున్నావేం ? పోనీ నీ ప్రాణ స్నేహితులేనా జ్ఞాపకం లేరా ?" అంది నవ్వుతూ కాఫీ కప్పు చేతి కందిస్తూ. భాస్కర్ మతిపోయిన వాడిలా. బుర్ర పైకెత్తి చూశాడు.

భాస్కర్ కళ్లు బైర్లు కమ్మేయి గదిలో వస్తువులన్నీ గిరగిరా తిరిగి పోతున్నట్టు కనిపించాయి భాస్కర్‌కి. ఒక్క నిమిషం రక్త ప్రసారం ఆగి పోయినట్టనిపించింది.

ఏమిటిది ?. . . కలా. . . నిజమా ? ? ? ఏమిటీ విపరీతం ? ? ? ఈమె శారదేనా ! ! లేక తన్ని ఏడిపించడానికి శంకర్ కోశాడా ? ?. . . . పరిశీలనగా చూశాడు అబ్బే అనుమానం లేదు. . . . ఈమె శారదే ! !. . . అయితే కొంచెం నల్ల బడింది. అలవాటు వల్ల బడింది. కాస్త ఒళ్లు చేసుకున్నట్టుంది. . . కాస్తేం ఖర్మ ? ? చూడ్డానికి భయమనిపించేంత ఒళ్లు. . . అబ్బ. . . ఈ శంకర్‌గాడు ఆమెని చూసి ఎలా భరిస్తున్నాడు చెప్మా ? ?

తను కూర్చున్నా — భోంచేస్తున్నా — శంకర్‌తో— శారదతో— మాట్లాడుతోన్నా— శంకర్ దురదృష్టాన్ని గురించే ఆలోచిస్తున్నాడు— శంకర్ శారదలు వెకాకోళా లాడుకుంటోన్నా— నవదంపతుల్లా వోర చూపులు చూసుకుంటూ ముసి ముసి ముసిగా నవ్వులు నవ్వుకుంటోన్నా భాస్కర్‌కి కడుపులో దేవుతోన్నట్టనిపించింది.

భోజనాలు పూర్తయిన తర్వాత స్నేహితులిద్దరూ డాబామీదికి చేరి కబుర్లలోకి దిగేరు. తన భార్య ఈ నికృత రూపాన్ని గురించి— భరించలేక తను పడే అవస్థని గురించీ చెబుతాడనీ— వాణ్ణి తను ఏదో విధంగా అనునయించాలనీ ఆలోచిస్తూన్న భాస్కరానికి ఆశాభంగమే ఎదురయింది. శంకర్ ఎంత సేపూ తన అదృష్టాన్ని తను శారద వల్ల పొందుతోన్న పొందబోతోన్న సుఖ శాంతుల గురించీ వూరికే మాట్లాడేస్తోంటే భాస్కరానికి మతి పోతోంది.

తనలో తీవ్రమైన. . . మానసిక సంక్షోభం ఆరంభమైంది. తనలో నిబిడీకృతమై ఉన్న తన వూహలూ— జీవితపు విలువలూ ఎక్కడో పెడదారినపట్టే యనిపిస్తోంది. యదార్థ జీవితానికి, తన వూహా లోకాలకీ మధ్య— బ్రహ్మాండమైన మానసిక సంపద— సంతృప్తి ఏదో ఈ దాంపత్య జీవితంలో ఉన్నదనిపిస్తోంది. అదే శంకర్‌ని తన భార్యలోని భౌతిక పరిణామాన్ని చూడనియ్యడం లేదు.

తనెన్నడైనా శారదని మానసికంగా అర్థం చేసుకోడానికి ప్రయత్నించ గలిగాడా !— కేవలం ఆమె భౌతిక సౌందర్యాన్ని ఆరాధించ గలిగాడు. ఒక వేళ తను శారదని చేసికొని ఉంటే. . . శారద ఇలా కాకుండా ఉండేదా ?. . . అసంభవం ? ?. . . అప్పుడు ఉభయుల జీవితాలూ నరకప్రాయమై ఉండేవి కదా ! శంకర్‌ని చేసుకున్న. . . శారద. . . అదృష్టవంతురాలు. అవును. శారద తన ఈ రూపానికి తనెంత వరకూ కారకురాలు? కావచ్చు— కాకపోవచ్చు . . . మరి మావయ్య కూతురు వి...శా ... ల. . . . అంతే. . . అప్రయత్నంతో భాస్కర్ గుండెలు బరువెక్కి పోయాయి. నేత్రాలు ఆర్ద్రమై పోయాయి. తన మూలంగా 'విశాల' ఎంత చిత్తక్షోభ ననుభవిస్తోందో. . తను అర్థం చేసుకోలేక పోయాడు గాని విశాల తనంటే ప్రాణం పెడుతుంది. తన పిచ్చి వూహలతో— పిచ్చి ఆదర్శాలతో ఒక అమాయిక జీవిని ఎంతగా ఉసురుపెట్టేడో? ఒక నిండు జీవితాన్ని సర్వ నాశనం చేశాడు.

అవును తనకిప్పుడు కనువిప్పు కలిగింది !. . . . తనిప్పుడు జీవితపు విలువల్ని గ్రహించ గలిగాడు. తనింక జీవితంలో పొరపడ దల్చుకోలేదు.

అందుకే కాగితం కలం తీసుకుని ఉత్తరం రాయడం మొదలెట్టేడు.

"ప్రియమైన మామయ్యకు !" అని రాసి కొట్టేసి— "ప్రియమైన విశాలా !" అంటూ మొదలెట్టేడు. ★